

Dyrskuet i Bremen 1874 og derved fremkaldte Betragtninger angaaende Husdyrbruget i Almindelighed.

Af Proprietær, Landbrugskand. P. Lund, Als.

Den internationale Udstilling og det dermed forbundne Dyrskue i Bremen, der afholdtes i Ugen fra den 14—21 Juni havde ingen synderlig international Karakter, skjøndt Stedet for dets Afholdelse nok kunde indbyde saavel Nordfrankrig som Belgien, Holland og England til Deltagelse; men desto større var Tilslutningen fra selve Tyskland, og her synes man ikke at have været tilbage for Beføstningen og Besværlighederne, der vare forbundne med Transporten til den affidesliggende Bj. Fra Frankrig opdagede jeg intet, og fra de annekterede franske Provinser indstrænkede det sig til enkelte Fabrikker; Nederlandene vare meget sparsomt og England kun nogenlunde repræsenteret. Fra Danmark var der kun enkelte Fabrikker, og det maa beklages, at vi ikke i det Mindste havde vor solide jydsk Hesterace repræsenteret; og vort verdensberømte Smør vilde vel ogsaa nok kunne have optaget Konkurrencen.

Udstillingspladsen, der laa umiddelbart op til Staden, var et 550 Morgen stort Parkanlæg eller Have, og egnede sig godt til Udstillingen; for Enden heraf fandtes Væddeløbsbanen og en stor Plads til Prøve for Damplove, Grubberne o. s. v. Fra Indgangen passerede man en lille Sø, for Enden af hvilken der var opført et lige saa luxuriøst som med Hensyn til

Størrelse kolossalt Forfriskningslokale. Herfra overstuede man Centrum af Udstillingsbygningerne, nemlig en Tribune, der indesluttede en 4,300 □ Meter stor Løbebane. Udadtil tjente Tribunen som Udsalgs- og Beværtningslokaler; paa forskellige Steder var den forsynet med Pavilloner for de høje Herstaber og fyrstelige Personer, medens den øvrige Del var indrettet til Tilskuerspladser i et Antal af 3000.

Omkring den omtalte cirkelformige Tribune var Hestetaldene grupperede i 2 Halvcirkler. Staldene vare fuldstændig afluttede, og for Hingstene og Hopperne med Føl var der Aflukker, hvori de vare opstaldede enkeltvis, hvilket var ligesaa hensigtsmæssigt for Dyrenes Bedkommende, som det var bekvemt for dem, der nøjere vilde undersøge Dyrene, da man her kunde iagttage dem i passende Afstand og med mindre Fare undersøge dem med Haanden. Dertil kom, at Hestene visse Timer om Dagen bleve førte frem og travet eller redet paa Løbebane, hvor man da fra Tribunen havde god Lejlighed til at iagttage Bevægelsen. Nummeret paa hver enkelt Hest blev da raabt op paa forskellige Steder paa Banen af dertil ansatte Underofficerer. Jeg nævner dette saa udførligt, fordi det forekommer mig, at der paa dette Omraade er visse Mangler ved vore Udstillinger, der ofte gjør det vanskeligt at danne sig et Begreb om de enkelte Dyr.

Kvæg-, Faare- og Svinestaldene vare indrettede som ved vore Udstillinger. Umiddelbart ved Kvægstaldene var der indrettet en Plads, hvorpaa de præmierede Dyr visse Timer om Dagen bleve opstaldede. — Tre rummelige Bygninger for Produktudstillingen, Havevæsenet samt for Maskiner og Redstaber gav ved deres Omfang et godt Begreb om hvad Thykland i saa Henseende kan præstere, ligesom det ogsaa var karakteristisk, at Tilstrømningen af „Gemüser“ blev saa stor, at der hertil maatte opføres en Extrabygning, medens Mejeriprodukterne fandt Plads i et ualmindelig lille Skur, der imidlertid var mere end rummeligt nok. Udstillingen for Forstvæ-

fen og Sagt var ikke stærkt repræsenteret, medens Diavlen og den dermed forbundne Produktion ligefrem florerede, og Afdelingen for Fjerkræ og Kaniner talte ogsaa en anselig Mængde saavel Racer som Individier.

Fra Jernbanestationen var der anlagt en Sidebane til Udstillingen, som naturligvis lettede Transporten overordentlig meget, og navnlig var af stor Betydning for Kvægets Bedkommende.

Den lange Række af forskellige Hesteslags, ligesom den lette Lipizaner til den stærkere Trakener og noget sværere hannoveranske Hest, var afsluttet med en Samling Percheronheste, ligesom ogsaa den kolossale brabantiske Hest var paa Udstillingen, og hvoraf et Exemplar havde en Højde af 12 Kvarter, men kun en Længde af 12 Kvart. 6 T. fra Sædeben til Skulderblad. Den forholdsvis korte Krop i Forbindelse med den korte Hals, dybe og brede Krop gav Anelsen om dens uhyre Trækraft. Hestene vare ordnede i følgende Afdelinger: 1) Fuldblod, derunder a, engelsk Fuldblod og b orientalsk Fuldblod. 2) Ikke Fuldblod i Underafdelingerne: Ride-, Sagt-, Soldater- og Vognheste. 3) Heste passende til Landbruget og Trækheste. 4) Repræsentanter for de forskellige Stutterier. 5) Ponier (ikke over $1\frac{1}{2}$ Met. store). 6) Vognheste i Bespænding (sværere Slags). 7) Rideheste under Rytter (for sværere Vægt). 8) Soldaterheste tilhørende mindre Opdrættere. I denne Afdeling var der Præmier udsat for Hopper, der egne sig til Opdræt af a, svære Kavalleriheste; b, lettere do. c, Artilleriheste.

Seg skal ikke her gaa ind paa enkeltvis at beskrive hele denne Række. Det vilde være vanskeligt, men tillige ørkesløst, efterkom Avlen i Tyskland for største Delen er en Blandings- og Krydsningsavl, hvorved der unægtelig er frembragt udmærkede Exemplarer; men tillod man sig da efter de udstillede Dyr, der sandsynligvis er dem, hvormed Opdrætteren har havt mest Held, at tegne et Billede af hele Avlen, blev dette sandsynligvis altfor glimrende, da der uden Tvivl findes en stor

Mængde maadelige Individier ved Siden af de gode, naar man tør slutte fra de mange kun jævnt gode Heste, der vare ansete for værdige til at konkurrere ved Udstillingen. — Som Rideheste betragtet led de næsten alle af de samme Fejl: Mangel paa Rigevægt og et løst Skulderleje, medens Bevægelsen gennemgaaende var let og jordvindende, hos nogle ligefrem svævende.

Spørger man Vedkommende, der har med Avlen at gjøre, hvad der egentlig er vunden ved Indpodning af det engelske Blod, da bliver Svaret højst forskjelligt. Fra den Side, hvor Avlen betragtes som et Middel til yderligere at gjøre Landet til en Militærstat, anseer man Opgaven: af Landet selv at forsyne Hæren med lette og hurtigere Heste, for løst, for saa vidt dette kan naaes. Man er ikke blind for, at den forædlede Hest under et Felktogs Savn og Anstrengelser massevis bukker under; eller at det ligefrem er livsfarligt for Rytteren at bevæge sig i de hurtige Gangarter paa mange af de Heste, som Kavalleriet maa lade sig nøje med, og af den simple Grund, at disse Hestes Herredomme over Bevægelsen i Reglen ikke staaer i Forhold til deres Hurtighed. Men det drejer sig heller ikke om at gjøre Hestebefættningen billig ved at gjøre den holdbar, eller om at faa den enkelte Mand med under Fremrykningen; Opgaven er at bevæge Måskeerne i den kortest mulige Tid.

Ganske anderledes synes Stemningen at være for Krydsningsavlens hos den mindre Opdrætter eller i de Hold, hvor der kun findes faa eller enkelte Hopper, navnlig hos Bønderne; og det er dog her Avlens Tjngdepunkt hviler, baade fordi den her følger den naturlige Udvikling — Agerbrugets Fordringer, Markedet o. s. v. —, samt fordi det er i disse Hold, at det langt overvejende Antal Heste tillægges. Der er vel intet Sted, hvor Krydsning med Fuldblod har haft større Indflydelse paa Hesteavlens end i Hannover, eller hvor den er bleven bedre ledet end fra Stutteriet i Celle. Landracen her er fuldstændig gennemkrydset og det paa en saa heldig Maade som

vel mulig, idet den hannoveranske Hest, som den ofte forefindes, har en saa passende Størrelse og er saa stærklemmet som en Hest, hvori det „ædle“ Blod skal spille nogen Rolle, overhovedet kan være. Og dog synes Opdrætterne midt i denne Blomstringsperiode at vende Blikket mod de sværere Hesteflags og rimeligvis af den simple Grund, at den forædlede Avl ikke betaler sig. Lokaltiteterne — om det er svær eller let Jord, om Agerbruget drives med fuld Kraft eller saaledes, at det ene skal lempe sig efter det andet — spiller naturligvis en stor Rolle; men i Reglen kommer den forædlede Hest til at staa Opdrætteren for dyr, naar den endelig er udviklet, og som Brugsdyr bliver den ofte for kostbar at holde. Det er ogsaa værd at lægge Mærke til, at Stutterierne af den sværere Slags i Vestphalen og Rhinprovinserne stadig have haft Opdrætterne paa deres Side og haft let ved at øve Indflydelse paa Omegnens Avl; medens Regjeringen andre Steder ofte har Vanskelighed nok med at faa Krydsning med Blodsheste sat igjennem, selv om Opdrætteren har fri Bedækning, Udsigt til store Priser og glimrende Præmier. Naar man under flige for denne Avl saa gunstige Forhold seer Opdrætterne gaa tilbage til de svære Slags, seer hvorledes de foretrække ægte svære Racer, som Bercheronhesten, i Stedet for grove Halvblodsdyr, da er der Grund til nøjere at undersøge, om den Tid maasse er forhaanden, da vi skulle anvende Krydsning med ædle Heste for derigjennem at tilvejebringe mere passende og tidsvarende Blodheste end dem, der for Tiden ere tilstede, saaledes som nylig er foreslaaet i „Ugeskrift for Landmænd.“

Afseet fra den væsentlige Ulempe, at Fundamentet — det bærende Element for Avlen — snart vilde blive svagere og vanskeligere at opdrive, naar der blev slaaet ind paa Krydsning af Landracen med Blodsheste, idet de gode Følhopper ikke kom til at gjengive dem selv, men derimod et Afkom med blandede Egenstaber, saa synes Tiden daarlig valgt til at begynde denne Avl, efter som lettere Heste ingenslunde staa højere i Pris end de svære Slags; og lige saa lidt har denne Avl

nogen Hjemmel i Landbrugets nuværende Standpunkt eller i den Udvikling, som det utvivlsomt gaaer i Møde, medens man dog ved at udkaste Planen til en Fremtidshest, samtidig bør overveje den Trækraft, Mejemaskiner, Tærskemaskiner o. s. v. fordre, og Dimensionerne som Plove, Grubber, Tromler i en nær Fremtid ville antage o. s. v. Hvor Avlen drives for at opdrætte Heste til Salg, vil det ikke betale sig at indføre lette kostbare Hingste til Avl, fordi Markedet er og længe vil vedblive at være oversfyldt med Heste, der hverken ere Luxusheste eller ret Arbejdsheste — og af denne Slags bliver der altid mange ved Blandingsavl —, hvorimod den svære Hest især den jydsk, er stærkt efterspurgt i de store Byer. Det er hverken Mangel paa de egentlige Luxusheste eller Priser, der opmuntre til at producere flere. For den Landmand, der kun opdrætter Heste til eget Brug og for nu og da at sælge en Hest, som da sædvanlig skeer i en Alder fra 7—10 Aar, eller inden den som Handelsvare har tabt i Pris, gaaer det ikke lettere og sikrere med nogen Hest, end den jydsk. Thi selv om Materialet til Blandingsavlen er tilstede og valgt med den mest mulige Skjønsmhed, og Opdrætteren stærker Avlen al den Opmærksomhed med Hensyn til Røgt og Pleje, Næring og Ledelse, som den ædlere Hest kræver, og uden hvilken den ganske forkrøbler, saa er dog den Slags Heste, næst efter at de staa Opdrætteren i den dobbelte Pris, da de i Reglen maa spares et Aar længere og hele deres Liv ere kostbare at holde, mere udsatte for at angribes af Sygdomme, især Bennesygdomme, og deres Bygning vil under Markarbejdet i Reglen blive saa forrykket, at der ikke længere er Udsigt til ved Salg i 8—10 Aars Alderen at opnaa nogen anstændig Pris.*)

*) I de Avlsbrug, hvor den overvejende Del af Arbejdet kræver mindre Slæbekraft, altsaa der hvor Jorden er lettere, eller hvor man lader sig nøje med en mere overfladisk Bearbejdning af Jorden, eller med et Ord hellere kjører med halv end med hel Kraft, eller endelig der, hvor man er naaet saa vidt, at Dampen udfører det sværeste Arbejde baade i Marken og paa Læden, der vil Blodhesten ofte have For-

En Samling Bercheronheste, der horte til Kategorien „Ackerpferde“, vare de eneste fremtrædende paa Udstillingen, af denne Slags. Der var ikke faa værdifulde Dyr derimellem, og navnlig udmærkede de sig ved en velkjendt Hals af passende Længde, temmelig straat og fast Skulderleje, mustuløs Overarm, en kraftig og regelmæssig Bevægelse. De gennemgaaende Fejl vare en for lang og noget hul Ryg, en for lang og smal Lænd, for langt og tyndt Laar og for lange noget eftergivende Roder. Ogsaa paa disse var Krydsning forsøgt og efter paalidelig Kilde med jydsk Hingste.

Skal vor danske Hest for Alvor forbedres, da er det visse ikke ved at hente længere Knokler, tørre og mere spænstige Muskler og Sener i Udlandet; thi derved vil tabes i indre Harmoni, hvad der vindes ved Udstyringen. Give vi Hoppen og Plagen et Tilskud af Kjørne paa Græs og en tilsvarende Winterpleje, sørge for at Opdrættet stadig har Bevægelse, ikke forsømme Hudplejen og give det luftige, rummelige og lyse Stalde, da vil Hurtighed, lettere Bevægelse og fyrrigere Temperament nok indfinde sig af sig selv. Kunne vi af denne Vej faa et større Udvalg, saa vi kunne undgaa at anvende de fejlsfulde, ofte forkrøblede Hopper til Avl, ville vi næppe lide faa store Skuffelser, som hvis vi ville bøde paa disse Mangler ved at indføre ædlere Hingste. Og hvad fører saa i det store Hele billigt og hurtigst til Maalet?

Med Hensyn til Udstillingen af Hornkvæg, da var denne forholdsvis mest omfattende, hvad Racernes Antal angaaer, og man havde her god Lejlighed til at undersøge de vigtigste og mest prøvede Racer, ligesom man paa en lille Plads saa

trinet for Landhesten, da den med mindre Anstrængelse bevæger sig hen over den løse Agerjord og overhovedet har lettere ved at udføre de Arbejder, der ikke stille faa store Forbringere til Kræfterne. — Man glemme ikke, at den Slags Heste kræver en omhyggeligere Ledelse og en bedre Næring, end der i Reglen bliver Hesten tildelt i Agerbruget, og at et saadant Hestehold bliver kostbarere. Men som Forholdet stiller sig nu, vil det blive billigere ved Indkjøb fra Tyskland end ved Selvtillæg.

at sige fik et Begreb om de paagjældende Egne, samtidig med at man saa, hvad Avlen havde bragt, og hvorvidt Opdrættene havde været heldige i deres Bestræbelser. Jordbundens Frugtbarhed vil vel altid give Kvæget sit bestemte Præg, men hvor Racerne skulle naa Fuldkommenhed, bliver Opdrættens Dngtighed dog det afgjørende, idet han maa skaffe tilveje hvad Naturen ikke selv giver, og man seer paa det klareste ved Sammenligning med vort eget Hold, hvorvidt vi ere komne, og hvad vi endnu have at stræbe efter.

Det hollandske Kvæg var udelukkende udstillet af Kvægleverandører, og man fik saaledes ikke Kvæget at se fra den bestemte Egn, hvori det var opdrættet. Gjennemsnitlig var det fint, og dog bredt og svært med runde Former. En 1ste Pr. Ko i en Samling, 5 Aar gl., var ret Billedet af en Malkeko. Fint, noget spidst Hoved med fine Horn, fine velstillede Ben, rind og noget lang Hals, som Koen i det Hele taget var langstrakt. Ribbenene tøndeformig hvælvede, Ryggen lige til Krydsset, der hævede sig lidt, Krydsset bredt med runde Former. Kroppen tiltog i Dybde bagtil, Iveret var stort og strakte sig navnlig langt frem, med et stærkt udviklet Aarenæt, der dog ikke var saa fremtrædende paa Grund af en noget stærk Behaarung; Spejlet var mindre, men Huden meget fin og blød. Brystomfang (bag Skulderen) var 7 Fod 2 L.; Brystets Dybde (fra Manke til Mbueled) 2' 6"; Benenes Højde 2' 7", Kroppens Længde fra Skulderled til Hoftehjørne 4' 3", og herfra til Sædeben 2'. Bredden mellem Hoftehjørnerne var 1' 10" og mellem Sædebenene 10".

2den Pr. Koen af samme Flok var kortere og mere kompakt bygget; Hornene tykkere, men Hoved og Ben fine og Huden maasse blødere end 1ste Pr. Ko; Iveret godt udviklet, men Spejlet mindre. — En Samling tilhørende Vockhoff ved Leer var sølvgraa af Farve med hvide Pletter, medens foregaaende var sort og hvidbroget. En Ko heraf, der erholdt 1ste Præmie og Guldmeddaille maalte i Brystomfang 7' 4"; Brystets Dybde 2' 7"; Benenes Højde 2' 7"; fra Skulderen til Hof-

ten 4' 2" og herfra til Sædebenet 2'. Bredden mellem Hofterne 1' 11", fra Sædeben til Sædeben 10". Det var tydeligt, at der ved Præmieringen var lagt megen Vægt paa Bygningens Regelmæssighed, lige Ryglinie, runde Former samt Kroppens Dybde og Brede, og der var flere ikke præmierede Køer i disse Samlinger, der vel led af den samme Mustelslaphed, som saa ofte bebrejdes Anglerkvæget, men med langt fyldigere Maltegn, uden at dog Brystets Udvikling lod noget tilbage at ønske; Huden var fin og blød, Iveret stort med fremtrædende Aarenæt og langt større Spejl. Dette var navnlig fremtrædende mellem 1ste og 2den Pr. Tyren, idet denne sidste havde finere Hoved, Horn og Ben, finere Knokkelbygning, fin og blød Hud og et betydeligt Spejl, hvilket knap var synligt hos hin, men hvor Mangelen bestod i at Skulderbladene vare lidt fremstaaende foroven, Ryglinien ikke ganske lige og Krydset lidt hængende.

Kvæget fra Oldenburg var fortrinligt især fra Eggen omkring Sever og langs med Veser til Besermunding, hvor der findes den sværeste Marst, og ligeledes fra Butjadingen. Der var i Alt udstillet 60 Stkr.; det er noget grovt, navnlig hvad Hovedet angaaer, og har ikke lidet tilfælles med det gamle slesvigiske Marstkvæg. Som Malkkvæg er det langt fra saa udpræget som det hollandske, men Huden er, om end tyk, dog blød, og Kroppen bred og dyb. Som Gr. kan anføres, at en 3½ Aars Tyr, der fik 1ste Pr., maalte 8' 4" i Brystomfang; Brystets Dybde 3' 2", men Benenes Højde kun 2' 6". Fra Skulderled til Hofte 4' 9" og fra Hosten til Sædebenet 2' 2". Den lange Krop, men det forholdsvis korte Kryds var den væsentligste Fejl. Der fandtes mange udprægede Malkkøer, men gennemgaaende noget grove, og ofte tydede Formen ligesaa meget paa Fede som paa Malkkvæg.

Fra Ostfriesland var der i Alt 120 Stkr., gennemgaaende forbroget, betydelig større end det jydskt Kvæg og i Reglen godt proportioneret. Udpræget Malkkvæg træffes kun enkeltvis, navnlig er Spejlet ikke meget stort, medens der dog

overhovedet endnu lægges mere Vægt paa Malke- end paa Fedeveen; hvor denne søges stærkere udviklet krydses med Korthorn, og som det synes har denne Races Form heldigst ladet sig overføre samtidig med, at Afkommet har tabt noget i Størrelse. En 1ste Pr. Tyr af ren Race $3\frac{1}{2}$ Aar gammel maalte i Brystomfang 8' 3", Brystets Dybde 3' 1", Benenes Højde 2' 7", fra Skulderled til Hosten 4' 8" og fra Hosten til Sædebenet 2' 3". Den havde ikke nogen sluttet Bygning, Ryglinien var ikke lige, den manglede Brede, og Hovedet var noget grovt.

Afdelingerne i Bremerflags, samt hanoveransk Kvæg fra Weser- og Elbmarsk frembød ikke meget af Interesse, da de ikke havde nogen bestemt Karakter og kun vare repræsenterede i ringe Antal, navnlig de sidstnævnte. De fleste Tyr vare udstillede i fed eller halvfed Tilstand og udmærkede sig mest ved deres Størrelse.

Desto større Opmærksomhed stænkede man det hollandske Marskkvæg, uden at dette dog var fyldigt repræsenteret, som vist havde sin Grund i, at det var lagt sammen med det hamborgske Marskflags. Af en Samling fra Wilstermarsk paa 1 Tyr og 6 Køer fik hin 1ste Pr. Den var et velbygget Tyr, med lige Ryglinie, fint Haarlag og udmærket blød Hud; noget hul bag Skulderpartiet og Hovedet noget svært. Den havde et Brystomfang af 8' 2", Brystets Dybde 2' 10", Benenes Højde 2' 8"; fra Skulderled til Hoste 4' 10" og herfra til Sædebenet 2' 2". — Man var meget gavmild med Præmier, saavel til Kvæget fra Wilstermarsk som til Breitenburgerkvæget. En 1ste Pr. blev tildelt en Tyr, udstillet af Landbosforeningen i Bramsted (en Flække 3 Mil Øst for Breitenburg ved Altona — Kiler Vandvej). En Tyr, tillagt og opdrættet af Wichmann, Hainkenborstel ved Nordtorf (3 Mil Nordvest for Rendsborg) var et udmærket Tyr og fik 2den Pr. At Dommerne overfor nævnte Kvæg saavel som ved Kvæget fra Ditmarsken havde bestræbt sig for at give Præmierne til de Tyr, hvor Korthornsblandingen var holdt

borte, laa tydelig nok for Dagen; især viste dette sig ved 3 Køer og 1 Tyr udstillet af Landboforeningen i Sydditmarsken, som fik 1ste og tvende 2den Pr. Der er endnu en ren hollandsk Kvægrace, og saa længe dette er Tilfældet, maa Kvæget bedømmes som saadant. Er det derimod gennemkrydset, saa det kun har beholdt sit tidligere Navn, som Tilfældet er med det tønderste Kvæg, kan det ikke gjøre Fordring paa at bedømmes som en selvstændig Race, men maa gaa ind under Kategorien Krydsningskvæg. Af den gamle Race var der endnu udstillet af Delrich, Bülkau ved Neuhaus, som fik 2den Pr. og Kriegsmann, Kronprinsens Raag ved Marne, der fik 3die Pr. 1ste Pr. Koen fra Ditmarsken var fin af Hoved, Horn og Ben, Knoklerne fine og Hofte og Sædeben skarpt og noget fremstaaende; den var bred og dyb, udpræget som Malksko og havde meget fin og blød Hud, hvilket ikke kan siges om Korthornsblandingerne fra samme Egn, som man i det Hele taget ikke skænkede megen Opmærksomhed. De vedkommende Dyr havde ganske Korthornspræg, runde Former, lige og bred Ryg og langt Kryds, bar ikke Tegn til at være Malkere, manglede Dybde og havde gennemgaaende en noget tyk Hud. Fra Ejdersted fandtes værdifulde Dyr, hvori Korthornet var meget overvejende, især en smuk fin Tyr tilhørende D. Peters, Tætting ved Tønning, der fik 1ste, og en Tyr tilhørende Frauen ved Krempe, der fik 2den Præmie.

Under Afdeling „Alle andre Marskslags“ fandtes 8 ret smukke Dyr fra Kasselegnen, som Ejeren Jakobi kaldte „Stauer Race“; de vare kullede, fremstaaede ved Krydsning med en Tyr fra Besermarsk og Køer fra Ostfriesland og Besermarsk. Ejeren betegnede sin Besætning som en konstant Race og meget mælkgeivende. De vare regelmæssig byggede og tydede ved deres ensartede Præg hen paa, at Opdrætteren havde været meget opmærksom, og de bar Karakteren af at være ret godt Malkkvæg. I Størrelse og Form vare de at sammenligne med en godt bygget hollandsk Ko af Mellemstørrelse. Farven mere musegraa end sølvgraa, og Bygningen

havde ogsaa noget tilfælles med Glahnevæget. De erholdt en 1ste, 2den og 3die Præmie.

Under Afdelingen „Geest eller Højlandskvæg“ fandtes Anglerkvæget, udstillet af Landboforeningen i Hyrup ved Flensborg, der fik en 1ste, 2den og 3die Pr.; endvidere fra Landboforeningen i det østlige Angel (Kappel), der ligeledes fik en 1ste, 2den og 3die Præmie.

Her havde Mømsen, Braagaard ved Tinglev, ogsaa udstillet en Samling, bestaaende af 9 Stkr. udtalte Korthornsblændinger, hvoraf kun en Ko formaade at tilkæmpe sig en 2den Pr. Man oversaa rimeligvis disse Dyr, fordi de faldt for smaa ud i Sammenligning med Korthornsblændingerne fra Mecklenburg, Hannover, Oldenburg o. s. v. Heldigst i denne Retning var en Hr. Lybhen, Rodenkirchen, Oldenburg. Krydsningen var foretagen med oldenburgsk Kvæg, som man imidlertid havde vanskeligt ved at gjenkjennde i Afkommet. Det heldige Resultat bliver forklarligt derved, at samme Ejere ogsaa havde udstillet en Samling af rent Korthornskvæg, der ikke i nogen Maade gav det udstillede engelske Korthorn noget efter. Samlingen bestod af 17 Dyr, af hvilke 5 blev tildelte en 1ste Pr., 5 en 2den og 3 en 3die Pr., saa kun 4 bleve uden Præmie.

Man havde her et isjenfaldende Bevis paa, at hvor Plejen er en saadan, at det rene Korthornskvæg ikke gaer tilbage i Godhed, der er der Mulighed for ved en gennemført Krydsning med gode Tillægsdyr at naa tilnærmelsesvis lige saa gode Resultater, som ved ren Korthornsavl. Men ligesaa opmuntrende for Krydsningen, som dette glimrende Resultat var, ligesaa advarende er det, hvor man seer Krydsningen foretaget paa Steder, hvor Opdrætteren ikke har stillet sig klart for Dje, hvad han vil opnaa, eller ved hvilke Midler kun gode Resultater kunne opnaaes. Det første traadte især frem, hvor Krydsningen var foretaget med Schweitzervæg, Voigtländer, Erlanger, Simenthaler o. s. v.; og de rosende Forsikringer om, at Kvæget ved Krydsning med Korthorn, ved Siden af at

blive bedre Rjødqvæg ogsaa bliver bedre Arbejdsdyr eller at man ved Korthorn har faaet meget bedre Malkekqvæg, som paa=staaes af Mathusius Hundisburg, kan kun bidrage til at Uden=forstaaende blive mere mistroiske, og alene bedømme Dyrene efter det deres Bygning udviser. Næsten fra alle Egne var der Repræsentanter for Krydsning med Korthorn, som vist er forsøgt med alle Racen og Underracen i Tyskland; men ved Siden af de gode Exemplarer var der altid mange, hvorpaa man tydelig saa, at de hverken vare blevne rigeligt eller regelmæssigt ernærede. Dette sidste finder mere eller mindre Anvendelse paa det Korthornskvæg i Vestflesvig, der ved Siden af at have tabt i Størrelse intet har vunden i Finhed, og hvor det netop er Kroppens Dybde og Krydsfets Længde, det storter paa. Naar der derfor kan være Spørgsmaal om, hvorvidt Tiden kræver, at der indføres Korthornskvæg til Sylland enten til Krydsning eller til Renavl, saa er der, naar dette viser sig at være nødvendigt, hvad enten Grunden er, at det jydste Kvæg for langsomt vil naa Fuldkommenhed i Udvikling, eller at Landbruget gaaer frem med saa hurtige Skridt, at Husdyrholdet ikke kan følge med uden at hæmme hint, — saa er der under ingen Omstændigheder Mening i at hente Korthornskvæget fra Slesvig, hvor det enten helt eller tildels er forkrøblet. Det er ganske vist nemt og billigt at indføre Korthornskvæg i Sylland ved Kjøb af Kalve fra Slesvig; men skal den jydste Kvægstamme tabes ved Indpodning af fremmed Blod, da maa Dfret bringes helt, og der maa da indføres værdifulde Til= lægsdyr med en ren Stamtafle.

Under Schweitzerkvæget indtog Simenthalerkvæget en fremragende Plads. Det er ikke grovt og dog kraftigt, har en regelmæssig Bygning, tyk men tillige blød Hud, har omtrent Størrelse som middelftort Marstekvæg, men er kortere og bedre proportioneret. Det smukke, ikke lange, noget tykke Hoved med bred Pande bærer hos Køen opad= og udadvendte, hos Tyren mere vandretstaaende Horn. Farven ligger i Reglen mellem gul, hvid og rød; den brede Mule er i Almindelighed mere lys.

Den brede kraftige Manke gaaer jævnt over i en lige, kraftig Ryg og mellemlang Hals, der lige fra Gulken til Brystbenet har en lang Hudfold (Doglap). Brystet er dybt og rummeligt, og Skulderpartiet og de tøndeformigt rundede Ribben se ud som et samlet Hele. Krydsfæt er lige og bredt, Bækket rummeligt, Laarene kjødfulde, Benene velstillede, muskelløse med brede kraftige Haseled. Mælkeorganerne ere temmelig stærkt udviklede og Spejlet stort og regelmæssigt. Efter Angivelse fra Udstillingen vejede de fuldtudviklede Køer fra 12—18 Ctr. og gav gennemsnitlig mellem 2000 og 2500 Ctr. Mælk aarlig. Men medens 100 Ctr. Mælk af hollandsk Kvæg, efter D. Hofman, kun gav $5\frac{1}{2}$ Pd. Smør og $12\frac{1}{2}$ Pd. mager Ost, gav det samme Kvantum Mælk af Simenthalerkoen $8\frac{1}{10}$ Pd. Smør og $16\frac{1}{10}$ Pd. mager Ost. Ved Siden af den gode Mælkeevne skal dette Kvæg være let at fede og bliver meget anvendt til Krydsning med Kvæget i Baiern, Baden, Hessen o. s. v., og der fandtes Blandinger med dette og Triesdorfer, Vaireuther, Freiburger og Glahnkvæg. Krydsning mellem Simenthaler og Korthorn af Pabst — Burgenthal — tog sig meget fordelagtig ud; men som Mælkekvæg havde det naturligvis intet vundet, lige saa lidt som de andre Bjergracer i denne Retning blive forbedrede. Dette var især paafaldende ved at betragte Voigtländerkvæget og Afkommet efter dette og Korthorn, thi medens hint har et meget betydeligt Spejl, navnlig Laarspejl, og stort Dver, havde dette næsten intet Spejl og et meget lille Dver.

De som fortrinlige Mælkere bekjendte Schwügerkøer vare ikke paa Udstillingen, men derimod Montafünerkvæget, som er en lettere Slags af Schwügerracen, og synes at være ganske godt Mælkekvæg ved Siden af at de havde en god Bygning, lige Ryglinie, bredt Kryds og ikke saa højt stillet Haleben, som andre Schweizerracer i Reglen have. Det anvendes ofte til Krydsning med det lettere Algauer Kvæg, der har Farve som Raadyr, korte, tilbage- og udadbøjede Horn, kort, tykt Hoved, stor Hudfold under Halsen, kjødfuld Krop, især Kryds, men ikke synderlige Mælketegn. Under Navn af „Ansbach Friers-

dorf Race" fandtes en lille Samling, der er fremstaaet ved Krydsning med Østfrisk Kvæg; det bar Tegn til at være ganske godt Malkekvæg, men havde tabt noget af den smukke Bygning, var hul bag Boven og havde noget fremstaaende Manke.

Et Glandspunkt i den bairiske Kollektivudstilling var det skønne Ellingerkvæg. Det har lysegul Farve, har en regelmæssig og godt proportioneret Bygning ved Siden af betydelige Malketegn, navnlig stort og fint Spejl. Glahnkvæget fra Bairisk Pfals er helt hvidgult; det staaer paa et lavere Trin, er mindre udpræget som Malkekvæg, temmelig grovt, har en slap Bygning, noget lang hul Ryg, skarp Manke og højt ansat Hale. —

Den skønne Tanke at frembringe Husdyr med mange fordelagtige Egenskaber f. Ex. stærke Trækheste, der tillige ere letfodede, Kvæg der besidder den højeste Fede- og Malkeevne, gjør sig i Tyskland især gjældende i Faareavlen. Man ønsker Faar med alle de søgte Uldegenskaber, der tillige ere store og ret egne sig til Fedning. Ulden maa være fin og blød, lang og tæt, give en stor Vægt, der dog ikke maa naaes ved at den indholder megen Fedtsved. Det skal nemlig betale sig bedre, at dette Fedt aflejrer sig under Huden, thi Kjødproduktionen staaer i første Række. Dette sidste er for længe siden bevist af Prof. Henneberg i Göttingen. Forsøget blev gjort med jævnt gode Faar, og stiller sig saaledes, at naar 100 Pd. fin Merinosuld paa Markedet koste 70—75 Rdl., da taber Landmanden paa hvert 100 Pd. 70 Rdl., eftersom Produktionsomkostningerne beløbe sig til 140 Thlr.

Principperne for Faareavlen ere saaledes slaaede fast; naturligvis maa de drejes lidt, for at de nogenlunde kunne passe for de forskjellige Schæferier, men større Kjødproduktion og tidlig modne Dyr eftertragtes af Alle, og i Reglen kan Opdrætterne med de allerfineste Grunde bevise, at dette er naaet, og paa Udstillingen søge de da efter bedste Evne at omgive de udstillede Dyr med en saa tiltalende Kamme som mulig.

Jeg vil nu efter bedste Evne forsøge at fremstille, hvorvidt man er kommen i Praxis.

Det viste sig da, at under Gruppen „Uldfaar“ formaaede de 3 første Afdelinger, der omfattede Merinosfaar, hvor Hovedvægten var lagt paa Uldegensfaberne, at tilkæmpe sig de første Præmier og alle Vrespræmier. I første Afdeling konkurrerede „Merino med den fineste Uld“ (Tuchwolke), og her faldt foruden den første Præmie, tillige Vrespræmien, der var udstillet af den sachsiske Regjering. I anden Afdeling var Hovedvægten lagt paa „Uldmængden“, og her konkurrerede Rambouillet-Negretti (Krydsning), Rambouillet og samtlige Negretti Faar. I 3die Afdeling konkurrerede alle Merinoslags med Undtagelse af de tre allerfineste Samlinger (Tuchwolke) og her søgtes ved Siden af „Uldens gode Egenstabs og Mængde, tillige en god Bygning og stor Vegemsvægt“. I denne sidste Afdeling ventede man altsaa den Egenstaberne forenende Retning virkeliggjort, men blev ikke lidet overrasket ved at finde, at 1ste Pr. Vædderen, der tillige erholdt „Guldmedaillen for det Dyr, der kom den søgte Typus nærmest“, tilhørte en Samling, der gennemsnitlig vejede 96 Pd. inkl. Ulden (Steiger-Leutewitz), og at den anden overordentlige Præmie: „Guldmedaillen fra Brunsvig“, tilkjendtes en Vædder af samme Retning og Vægt (Gadegast), at endvidere Steiger-Leutewitz erholdt „Vrespræmien“ skjænket af „Kongressen for Nordtyske Landmænd“ for „Ydelse og Fremskridt i Faareavlen“ og „1ste Præmie“ for Faar, der som sagt gennemsnitlig vejede 96 Pd. Den statutmæssige Minimumsvægt for denne Afdeling var for 3-aarige Væddere 130 Pd.; for 3-aarige Moderfaar 90 Pd. 1ste Pr. Vædderen (3-aarig), vejede 134 Pd., altsaa saare lidet over Minimumsvægten, og den Vædder, der erholdt den 2den ordinære Præmie, vejede 138 Pd. (2-aarig), medens udstillede Marsvæddere — Krydsning af store gammelsachsiske Merinosfaar med Rambouillet — vejede over 190 Pd. De Moderfaar, der fik 2den Pr., vejede i Gjennemsnit 141½ Pd. (det sværeste 150 Pd.), og den Samling, der tilkjendtes 3die

Pr., gennemsnittlig 127 Pr. 3die Pr. tilkjendtes en Vædder, der stammede fra den gl. berømte Hjord i Rambouillet, hos hvilken Ulden ligeledes var i Besiddelse af Dyrets Hoveddyder. Den tilhørte Ejeren af Brimkenau i Schlesien.

Disse Tilstørelser vise tydelig, at man med Hensyn til „Regemsvægten“ ikke er kommen ret vidt. Men at de største Præmier faldt paa Dyr med den mindste Vægt, ja at Præmierne blive mindre, eftersom Dyrene blive tungere — hvad enten dette er tilfældigt eller en Følge af Dommernes Fremgangsmaade — lader En tillige ane, at Hovedvægten dog endnu lægges paa Ulden. Til denne Slutning kom man da ogsaa ved at undersøge Dyrene, og navnlig var der mange velbyggede og tidligudviklede Dyr, hvor Uldmængden og Uldtætheden var saa stor, at det maatte synes underligt, at disse Egenstaber ikke kunde veje op med andre mulige Mangler ved Ulden. Forresten synes det ubegribeligt, at der ikke kan bringes Dyr til Udstillingen med større Regemsvægt samtidig med at Ulden kan bestaa Prøven, naar der ikke tages Hensyn til en ren Stamtafle, og Opdrætteren kan pille de bedste ud af store Flokke; og det er et saa slaaende Bevis for, at det i Praxis endnu ikke er lykkedes at skaffe store tidligmodne Faar med gode Uldegenskaber, som vel kan opdrives.

I 4de Afdeling for Merinos var „hensigtsmæssig Regembygning, større Kjødproduktion og Regemsvægt“ Maalet for Ulden, og her konkurrerede kun Rambouillet og store Merinofaar af fransk Afstamning. Uldkarakteren var i denne Afdeling høist forskjellig: fra lang, kun middelfin Ramuld, til mere kruset, finere og mellemlang, og hos de Dyr, hvor Ulden var finest og rigeligst, traf man da ogsaa i Reglen baade mindre og svagere Bygning, større Hudfolder og mere Fedtsved. De i denne Afdeling konkurrerende Fuldblods-Rambouillet vare udprægede Uldfaar, mindre, med større Hudfolder og mere Fedtsved samt finere Uld, og syntes at staa Negretti-Typus meget nær. En 2-aarig Præmievædder af denne Slags, vejede

saaledes kun 140 Pd. og 2-aarige Moderfaar 100—105 Pd. Denne Vægt var vel den mindste for Dyr, der kunde komme i Betragtning i denne Afdeling, men giver dog et Begreb om hvad Vedkommende maa lade sig nøje med i deres Bestræbelse for at udvikle Uldfaar med stor Lægemsvægt.

Under Afdelingen „engelske Rjødfaar“ fandtes: 1) kortuldede Rjødfaar; 2) Rjødfaar med mellemlang Uld og 3) languldede Rjødfaar. For kortuldede Rjødfaar fik engelske Udstillere 1ste og 2den Pr. for udmærkede Southdown Bæddere og 1ste Pr. for Faar. Hr. Stahl Schmidt erholdt tvende 3die Pr. for overordentlig store, men mindre smukke Southdown-Bæddere. Lord Soudes, Elwtom Hale fik den første 2den Pr. for Southdown-Faar og Hr. v. Wedemeyer den anden 2den Pr.

I Afdelingen 2 fandtes saavel engelske som tyske Hampshire og Oxfordshiredown, og her fik engelske Udstillere ligeledes de større, de tyske Udstillere de mindre Præmier.

Den bedste Samling, under 3, tilhørte Kybben til Sürwürden, Oldenborg (Udstilleren af engelsk Korthornskvæg), bestod af Cotswold og erholdt tvende 1ste Pr. og 2 Guldmedailler. Det var tilhobe udsøgte Dyr, og der var en smuk Harmoni mellem disse og det udstillede Kvæg af samme Ejer.

Krydsningen med engelske Rjødfaar synes heldig, naar man allene seer hen til Mæsse og Størrelse, medens Vngning i Keglen var mere eller mindre mangelfuld. Rjødængden paa de udstillede Fededyr syntes at være lige saa stor paa dem, hvis Oprindelse strev sig fra Krydsning, som paa de rene Fuldblodsdyr, men Formen — hele Typus — var en anden. Om derfor Krydsningen giver et fordelagtigt Indtryk, saa maa man vel huske, at man paa Udstillingen kun seer den ene Side af Medaillen, nemlig Massen, der er frembragt, medens man intet faaer at vide om Produktionsomkostningerne, og det er meget sandsynligt, at de rene engelske Racer netop have deres Styrke i dette Punkt.

Der kan ikke være Tvivl om, at Agerbruget i mange af

de Egne i Tyskland, hvor der endnu holdes Uldfaar, mere maa henregnes til de intensive end extensive, og det er jo især i disse sidste, at Uldfaarene have deres berettigede Plads. Ikke desto mindre holder man fast ved de finuldede Faareflags, og man nøjes hellere med en lille Indtægt, naar Faaret skal sælges, end udsætter sig for ved Indbringelsen af fremmed Blod, f. Ex. ved engelske Faar, at tabe alle Fordelene Uldfaarene have naaet under mange Aars omhyggelige Avl. De enkelte Exemp-
 ler paa at denne Blandingsavl med Rjødfaar heldigt er gjen-
 nemført existere sandsynligvis kun paa Papiret. Paa Udstillingen i Bremen fandtes ingen af denne Slags; de bedste Opdrættere af Rjødfaar og dem, der have gammelt Ry for deres ægte og fortrinlige Uldfaar, holde sig ogsaa til de rene Racer, og paa Udstillingen formaaede de som anført ogsaa at gjøre deres Principper gjældende, uagtet der var rejst en stærk Opposition imod dem, der især naaede sit Højdepunkt paa selve Udstillingen. 40 Underkriverere fremkom nemlig med en Indbydelse til et Møde, hvori de tilkjendegav deres Misfornøjelse med Dommernes Fremgangsmaade og den de finuldede Faar favoriserende Præmiering, der betegnedes som bedragerisk og fordærvelig, eftersom Uldfaarene ingen berettiget Plads havde i det fremadskridende Landbrug, men meget mere maatte betegnes som værdiløse og hemmende for dettes raske Udvikling.

Betragter man Faareavlens Historie i Tyskland, viser det sig, at der i den sidste Tid stadig har været en jævn Bevægelse henimod store, bedre udviklede og kraftigere Slags. Til langt hen i Aarhundredet var Maalet at fastholde de Egenstaber, det spanske Faar havde, da det blev indført. Man var meget heldig hermed, og naaede endogsaa ud over dette Maaal, idet man i Trediveerne formaaede at producere den fineste Uld, der endnu var kjendt; men samtidig bleve Faarene svagere, Bygningen nærvædet forkrøblet, og Ulden foruden overordentlig fin tillige meget tynd, saa man ofte maatte nøjes med 3 Pd. Uld for et helt Aar. Disse Ulemper i Forening med den stærke Indførsel af fin Uld fra Australien, der bevirkede en stærk

Dalen i Priserne, blev Aarsagerne til, at man søgte at faa Uldmængden forøget, og den største Uldvægt blev derefter Maalet. • Faarene søgtes større og kraftigere, eftersom disse gav en absolut større Uldmængde, men samtidig blev Huden mere foldet og Fædtsveden rigeligere, — Egenskaber der vel ikke vare heldige, men dog saa at sige kom i Mode paa den Tid, man søgte den største Uldvægt. Hvor man havde rigeligst Foder, indførte man efterhaanden engelske Faareslags, f. Ex. ved Sukkerfabrikkerne, Branderierne o. s. v.; medens man i de egentlige Schæferier lod sig nøje med at indføre store franske Merinosfaar. Af disse og engelske Rjødfaar eksisterer der mange Mellemformer, og det er hele denne Afdeling med engelske Rjødfaar paa højre og store franske Merinoslags paa venstre Fløj, der kæmpe om Herredømmet med Negrettifaarene, og hvad der nærmest maa henregnes hertil. I denne Kamp have de sidste sikkerlig tabt Terrain, idet de fineste Uldfaar mere og mere gaa af Mode; men det er dog de finere Slags, der endnu have Balpladsen, som Udstillingen ogsaa tydelig nok viste.

Hele denne Bevægelse har aabenbart sin Grund i Agerbrugets Udvikling, og netop derved faaer Kjendskabet dermed sin Betydning, uagtet Faareavlen ikke spiller saa stor en Rolle hos os. Smidlertid er Faaret vel det af vore Husdyr, der næst efter Svinet hurtigst og fuldstændigst betaler sit Foder, og hvis Kvægfødning nogensinde bliver almindelig i Danmark, er der ingen Tvivl om, at de engelske Faareslags samtidig ville faa en stor Betydning, begrundet i at der altid bliver en stor Mængde Foder, der bedre egner sig til Faar end til Kvæg. Med den høje Jordrente og de store Driftsomkostninger er Landmanden bleven tvungen til at indse, at de avlede Foderstoffer, der gaa med til Besætningens Ernæring, ingensunde ere en fri Gave af Naturen, men meget mere en Vare, der har kostet meget Arbejde og repræsenterer en Kapital, der stadig kræver Rent; og derved kommer Landmanden halvt instinktmæssig ind paa at stjænke sit Husdyrhold en større Opmærksomhed. Men naar Agerbruget har naaet et Trin, hvor alt

hvad der ables — eller en Fodermængde hvis Værdi svarer hertil — bliver opfodret paa Besætningen, da bliver Driftens Rentabilitet afhængig af Valget af Besætningen, efter som det er denne, der skal bære alle Ugifter, og Landmanden bliver let afhængig af det enkelte Aars heldige Udfald. Her tør Landmanden ikke handle i Blinde men kun indlade sig paa, hvad han ved Beregning finder gennemførligt og fordelagtigt.

Den rette Opfattelse af det Forhold, hvori Husdyrholdet staaer og maa staa til Agerbruget, bliver derfor af den største Betydning i ethvert Avlsbrug; men i den paaapegede intensive Drift bliver det et rent Kardinalspørgsmaal. Naar man derfor strides om Racernes Fortrin, hvad enten det gjælder Malkekvæg, Fedekvæg eller en Mellemform; Kjødsfaar, Uldfaar eller Faar, der besidde noget af begge Egenheder, saa ligger Stridens Kjerne i Reglen i de omtalte Forhold, og Grunden til Uenighed maa nærmest søges i en uklar Opfattelse af det Forhold, Agerbruget staaer i til Husdyrholdet. — Racerne ere gaaede jævnt frem i Størrelse, bleve bedre byggede og lidt efter lidt mere produktive; nu kræver Tiden en rasere Udvikling; man anerkjender Fordelene ved at holde tidlig modne Dyr med større Vægt og bedre Hygning, bliver enige om Principperne, men gaaer i Praxis fejl af Vejene. I Tyskland krydser man Kjødsfaar med Uldfaar, Fedekvæg med Malkekvæg og paa staaer, at hvad der ikke vindes i den ene Retning, vindes i den anden, eller at det giver baade i Pøse og Sæt; i Vest-Slesvig og Holsten indføres engelske Husdyr, men man glemmer den engelske Pleje, giver i Reglen en god Næring om Sommeren og i den udviklede Alder, men lader det største om Vinteren og ved Opdrættet. Derfor have de forædlede indførte Dyr hurtigt tabt deres gode Egenheder, og dette er nok indirekte en af de væsentligste Grunde til, at Ejendommene give et saa lille Overskud i Forhold til Jordens Godhed og i Forhold til Ejendommene paa Østkysten, hvor der drives Mejeri.

I de Avlsbrug derimod, hvor Agerbruget er bleven ind-

rettet efter Husdyrholdet, og hvor Forvandlingen af Racerne er steet fra Ende til anden, hvad enten det gjælder Faar eller Kvæg, eller det er steet ved Krydsning eller ved Indførelsen af rene Stammer, der seer man, at Dyrene have beholdt deres Form eller endogfaa ere gaaede fremad. Det er vel i Reglen paa større Gaarde, Fabrikker eller i disses Omegn, saa man kunde antage, at andre Hensyn end netop Fordelagtigheden gjorde sig gjældende; men saa er det dog paafaldende, at der her hverken er Tvivl eller Strid om, hvorvidt en anden Fremgangsmaade, andre Racer, f. Ex. en Mellemform, vilde være mere fordelagtig; og det er ligeledes en Kjendsgjerning, at i de Avlsbrug, hvor Husdyrholdet staaer paa et højt Trin eller gaaer raft fremad i Udvikling, der er man i Reglen meget fri med Hensyn til Antallet af de opstaldede Dyr, medens man der, hvor der findes Tilbagegang, eller hvor man nøjes med mindre udviklede Dyr, altid er meget ængstelig for at gaa ud over den fastsatte Norm.

Hos os gaaer den Forvandling paa Husdyrholdets Omraade, som der i det foregaaende er henvist til, mere jævnt; men der er tillige den Forskjel, at medens Tyskerne paastaa at være komne langt videre, end de i Virkeligheden ere, saa har den danske Bestæthed stiltiende givet de bedre nærede og bedre byggede Husdyr Børgerrøt. Dette gjælder ikke alene det jydste Kvæg, men især det Malkekvæg, der nærmest maa henregnes til Anglerracen, men som nu staaer langt over de oprindelige Stamfædre, der vel ikke ere gaaede tilbage, men som ved Sammenligningen dog vise sig temmelig forkrøblede.

f. L. Hannover, den 31te Juli 1874.
